T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

20 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17072455
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat: Tamer IŞIK Tel:410 14 45
Faks: 418 74 63 e-posta:tamerisik@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

BURDUR MİLLETVEKİLİ
SAYIN İZZET AKBULUT'UN
TBMM 7/46260 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/46260
GK 192

SORULAR

Son yıllarda artan elektrik maliyetleri nedeniyle kırsalda yaşayan vatandaşlarımız, kendi elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla meskenlerinin çatılarına veya küçük ölçekli ahır ve tarımsal yapılarının üzerine güneş enerji sistemleri kurmaya yönelmektedir. Bu sistemler ticari kazanç elde etmek amacıyla değil, yalnızca aile bütçesine katkı sağlamak ve tarımsal üretimin enerji maliyetini azaltmak amacıyla kullanılmaktadır. Buna karşın, köy yerleşik alanlarında bulunan meskenler ve küçük ölçekli hayvancılık işletmeleri için kurulan bazı güneş enerji sistemlerinde ruhsat alınmasının istenmesi; proje, harç, mühendislik hizmetleri ve çeşitli idari işlemler nedeniyle vatandaşlara ciddi mali yükler getirmektedir. Başvuru süreciyle birlikte ortaya çıkan bu maliyetler, özellikle dar gelirli köylüler için yatırımın yapılmasını güçleştirmekte, yenilenebilir enerji kullanımını teşvik etmek yerine caydırıcı bir sonuç doğurmaktadır.

Öte yandan kırsal nüfusun korunması, köye dönüşün teşvik edilmesi, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve yenilenebilir enerji kullanımının artırılması hedefleri dikkate alındığında, ticari amaç taşımayan meskenler ile küçük ölçekli ahır ve tarımsal işletmelerde kurulan güneş enerji sistemlerinin ruhsat yükümlülüğünden muaf tutulması önemli bir kamu yararı sağlayacaktır.

Bu bağlamda;

1- Köy yerleşik alanlarında bulunan meskenler ile küçük ölçekli ahır ve tarımsal işletmeler için kurulan güneş enerji sistemlerinde ruhsat alınması zorunlu mudur? Bu zorunluluğun hukuki dayanağı nedir?

2- Son üç yıl içerisinde ruhsat, proje, harç ve benzeri yükümlülükler nedeniyle güneş enerji sistemi kurmaktan vazgeçen vatandaşlara ilişkin Bakanlığınızın herhangi bir çalışması veya etki analizi bulunmakta mıdır?

3- Köy yerleşik alanlarında yalnızca kendi elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla güneş enerji sistemi kuran vatandaşların ruhsat alma zorunluluğunun kaldırılması veya bu uygulamaya istisna getirilmesi yönünde Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma bulunmakta mıdır?

4- Ticari elektrik üretimi amacı taşımayan, yalnızca meskenlerde ve küçük ölçekli hayvancılık işletmelerinde kullanılan güneş enerji sistemlerinin ruhsat ve harç yükümlülüğünden muaf tutulmasına yönelik bir mevzuat değişikliği planlanmakta mıdır?

5- Kırsalda yenilenebilir enerji kullanımını artırmak, üretim maliyetlerini azaltmak ve köye dönüşü teşvik etmek amacıyla köy yerleşik alanlarında kurulacak küçük ölçekli güneş enerji sistemlerine ilişkin bürokratik süreçlerin sadeleştirilmesi yönünde Bakanlığınızın yürüttüğü herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?

6- Bakanlığınız, köylerde yaşayan vatandaşların yenilenebilir enerji yatırımlarını kolaylaştırmak amacıyla ilgili kurumlarla ortak bir düzenleme hazırlamayı planlamakta mıdır?

7- Köy yerleşik alanlarında ticari amaç taşımayan güneş enerji sistemlerinin ruhsat zorunluluğunun kaldırılması hâlinde kırsal kalkınma, enerji verimliliği ve yenilenebilir

enerji kullanımına sağlayacağı katkılara ilişkin Bakanlığınız tarafından hazırlanmış herhangi bir değerlendirme veya etki analizi bulunmakta mıdır?

CEVAPLAR

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 3'üncü maddesinde "*Herhangi bir saha, her ölçekteki plan esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılamaz* ." hükmü,

20'nci maddesinde " *Yapı: ...imar planı, yönetmelik, ruhsat ve eklerine uygun olarak yapılabilir.* " hükmü,

21'inci maddesinde " *Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26'ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatiyesi alınması mecburidir.*" hükmü,

44' üncü maddesinde, *"I - a) Enerji, sulama, tabii kaynaklar, ulaştırma ve benzeri hizmetlerle ilgili tesisler ve müştemilatından hangileri için ruhsat alınmayacağı,... d) Ruhsata tabi olmayan yapılarda uyulacak esaslar, ...Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."* hükmü yer almaktadır.

Kanun'un uygulama yönetmeliklerinden olan Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin 10'uncu maddesinin ikinci fıkrasında *"**(Ek fıkra:RG-23/7/2022-31901)** Bu Yönetmelik kapsamındaki yapıların ihtiyacı için saçak sınırlarına taşmamak ve mimari görünüşe bağlı kalınmak kaydı ile çatıya oturtulmak suretiyle yapılacak güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemleri ile tarımsal amaçlı sulama sistemlerinin ihtiyacı için sorumluluk alanına göre il tarım ve orman müdürlüğünden veya orman bölge müdürlüğünden uygun görüş alınmak kaydıyla betonarme temel içermeden metal konstrüksiyon ile yapılacak olan panel yüzey alan toplamı 125 m2'yi ve en yüksek noktasının zemin yüzeyine uzaklığı 150 cm'yi geçmeyen güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemleri yapı ruhsatı ve yapı kullanma iznine tabi değildir. Ancak etüt ve projelerinin ruhsat vermeye yetkili idarece incelenmesi, fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun olması zorunludur. Etüt ve projelerinin ve inşasının sorumluluğu, müellifi ve fennî mesulü olan mimar ve mühendislere aittir. Bu yapılar ilgili idarece ulusal adres bilgi sistemine ve kadastro paftasına işlenir* ." hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla İmar Kanunu kapsamına giren bütün yapılar için Kanunda belirtilen istisnalar dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatı alınmasının mecburi olduğu, çevre düzeni planında ve özel kanunlarda ayrıca bir hüküm yoksa Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin 10' uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında kalan ve yine bu fıkradaki şartları sağlaması koşuluyla yapıların kendi ihtiyacını karşılamak için çatılarına ve/veya tarımsal sulama sistemlerinin ihtiyacı için yapılacak güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemlerinin yapı ruhsatına tabi olmadığı, 10'uncu madde kapsamında İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nden veya Orman Bölge Müdürlüğü'nden uygun görüş alınması koşulunun tarımsal amaçlı sulama sistemlerinin ihtiyacı amacıyla yapılacak güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemleri için geçerli olduğu, ruhsata tabi olmayan güneş kaynaklı yenilenebilir enerji sistemlerine ait projelerinin hazırlanmasının ve idaresine sunulmasının, idaresince incelenerek, idaresinden izin alınmasının zorunlu olduğu, bahse konu hükmün 23/07/2022 tarihli Yönetmelik değişikliği ile getirildiği ve iş ve işlemlerin bu kapsamda gerçekleştirildiği, ancak kendi ihtiyacını karşılama amacı dışındaki güneş enerjisi santrallerinin 10'uncu madde kapsamında kalmadığı değerlendirilmiştir.